

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE
INŠTITUT ZA DRUŽBENE VEDE

Center za raziskovanje javnega mnenja in množicnih komunikacij

Ljubljana, Kardeljeva ploščad 5

Tel.: 5805-105, fax.: 5805-104

Porocilo o raziskavi:

**STALIŠČA PREBIVALCEV OBCINE BLED O
OBNOVI HE MOSTE**

Ljubljana, 7. 9. 2004

Potek raziskave:

V dneh med 1. in 7. septembrom 2004 smo, v Centru za raziskovanje javnega mnenja in množicnih komunikacij (na FDV) na pobudo podjetja Informa Echo in Savskih Elektrarn Ljubljana, izvedli mnenjsko telefonsko anketo o odnosu prebivalcev občine Bled do obnove HE Moste in nekaterih drugih razvojno ekoloških vprašanj. S pomočjo standardiziranega vprašalnika smo med populacijo (prebivalci Bleda) izvedli 1001 telefonski intervju. Za realizacijo enega intervjuja so anketarji v povprečju porabili približno 10 minut. Realizacija vzorcne baze (N=2006) je 50%, kar kaže na visoko stopnjo pripravljenosti lokalnega prebivalstva za sodelovanje pri anketiranju. Realizacija vzorca zadošča tako zahtevi o strukturi reprezentativnosti populacije kot zahtevam zadovoljive kvote enot za podvzorcne numericne analize.

Vsebinski poudarki:

☞ Prvi splošni vtis je, da občani Bleda niso naklonjeni obnovi HE moste. To se potrди na treh tockah vprašalnika. Najprej pri vprašanju 6 (glej sumarnik), ki povprašuje o podpori obnove po projektu investitorja, kjer je na neto osnovi opredeljenih anketirancev(!) razmerje med zagovorniki obnove in nasprotniki obnove 40 : 60. Nadalje pri vprašanju 8 (glej sumarnik), kjer povprašujemo: Ali bo obnovo podprl na referendumu, dobimo razmerje 35 : 65 v korist nasprotnikov obnove. Nenazadnje pa se nasprotovanje obnovi HE potrди tudi na tretji tocki (Ali bo obkrožil »za« ali »proti«), kjer je nasprotovanje sicer manj enoznacno (43 : 57), a predvsem zaradi nejasnosti v formulaciji referendumskega vprašanja, kjer »za« pravzaprav pomeni nasprotovanje obnovi. Iz razmerij ki so vidna iz rezultatov raziskave bi lahko sklepali, da so možnost za uspeh na referendumu v korist obnove HE moste neznatne. Delno se razmerje lahko spremi odvisno od dogodkov in dejavnosti še v casu kampanje do 3. oktobra, a verjetnost, da bi se slika opredelitev obrnila prevladujoce v nasprotno smer, je majhna.

☞ Anketiranci so na dveh tockah odgovarjali tudi na generalno dilemo med bolj ekološkim oziroma bolj gospodarskim pogledom na vprašanje razvoja (vprašanje 1 in 17). Na prvi tocki so anketiranci bolj naklonjeni ohranjanju narave tudi za ceno uvoza energije, medtem ko se pri vprašanju 17 - ki je bilo postavljeno proti koncu ankete in so respondenti nekoliko reflektirali tudi pomen gospodarskega razvoja (nenazadnje tudi zaradi vprašanja o zadovoljstvu z gospodarskim razvojem, ki se nahaja pred tem, kjer je prevladujoce izraženo nezadovoljstvo z gospodarskim razvojem občine (63%)), pokaže obrnjena slika. Veliko vec jih namrec meni, da bo kvaliteta življenja v Sloveniji v bodoce bolj odvisna od gospodarske rasti (64%) kot pa od varovanja narave (28%). To dvoznacnost (v sicer umetni dilemi, ki pa v svoji binarnosti nosi sporočilo anketirancevih nagnjenj) smo združili v indeks postavljanja prioritete med ekologijo in gospodarstvom. Indeks je vključen v serijo tabelarnih obdelav (glej prilogo: Tabele) in kaže razmerje med 30% bolj gospodarsko in 40% bolj ekološko naravnanimi anketiranci. Ostalih 30% anketirancev ostaja v medprostoru enakovredno nagnjenih tako na eno kot na drugo stran.

☞ Pokaže se, da so anketiranci dokaj dobro informirani o problematiki obnove. Tako na tocki splošne samoocene seznanjenosti kot na tocki poznavanja razlogov za obnovo HE. Najvec informacij so občani pridobili iz množicnih medijev (tiskanih, radia in televizije), nadalje iz lokalnega okolja (prijatelji, znanci, predstavitve po KS) in brošure Modro sožitje. Velika vecina respondentov (74%) je tudi sama že bila v območju ki naj bi ga pokrivalo izravnalno jezero. Izravnalno jezero (oziroma ureditev nihanja Save) je pripoznano kot ključen element obnove HE in obenem tudi kot ključni razlog ki govori proti obnovi.

☞ Potrditev mnenjskih opredelitev proti obnovi se pokaže tudi na vprašanjih v zvezi s tem koliko verjamejo zagovornikom - investitorjem obnove (Savkim Elektrarnam) na eni strani in nasprotnikom obnove (Odboru za rešitev Save Dolinke) na drugi. Če seštejemo ocene tistih ki zaupajo investitorjem je teh 17%, medtem ko je seštevek tistih ki zaupajo Odboru 36%. Tudi vprašanje o

tem, kdo bi imel največ koristi od obnove, jih največ (43%) meni, da bo to investitor - Savske Elektrarne.

☞ Vprašanje zaupanja v investitorja in predlagalce projekta se v tem kontekstu zdi ključnega pomena. Še posebno v luči domnevne netransparetnosti sprejemanja (oziroma poskusov sprejemanja) nekaterih občinskih odlokov. Videti je da je lokalno prebivalstvo nenaklonjeno večjemu spreminjanju okolja in lokalne infrastrukture, predvsem pa tudi močno občutljivo na plasma idej in projektov »od zunaj«.

Pripravil:
doc. dr. Slavko Kurdija